

Taloussuunnitelma 2027-2030

Talousarvion 2027 tekninen laadintaohje

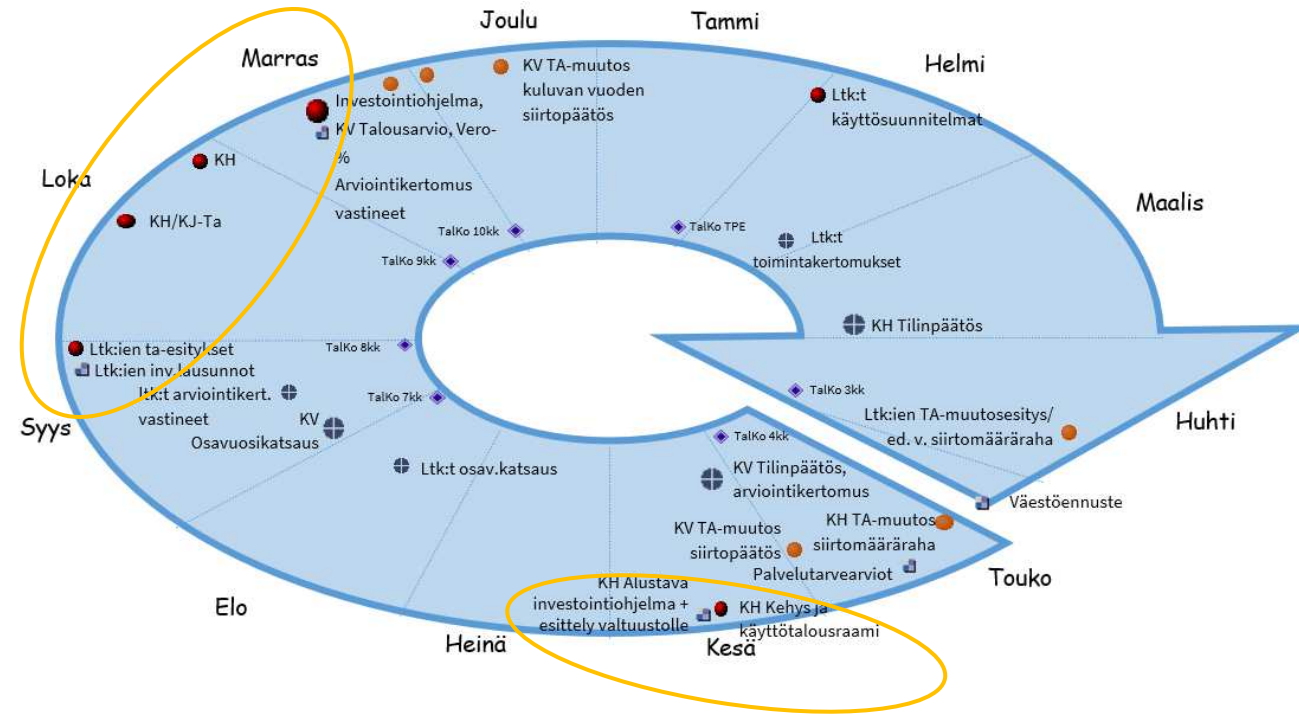

Aikataulu

Taloussuunnitelma 2027-2030

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

- Kvartaalikeskustelut/TA-neuvottelut ja kehysvalmistelu huhti - kesäkuussa
 - pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- Kaupunginhallitus 15.6.2026
 - Kehys 2027-2030 ja talousarvion laadintaohjeet
 - Alustava investointiohjelmaesitys
- Lautakuntien TA-esitykset ja investointilausunnot syyskuussa
- Kaupunginhallitus
 - kaupunginjohtajan TA-esitys 26.10.
 - kaupunginhallituksen TA-esitys 2.11.
- Kaupunginvaltuusto päättää 16.11.2026: investointiohjelmasta, taloussuunnitelmasta 2027-30 ja 2027 veroperusteista
- Lautakuntien käyttösunnitelmat joulukuun 26 -tammikuun 27

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Huhtikuu

- Hallituksen kehysriihi 21.-22.4.2026
- JTS eli Julkisen talouden suunnitelma 30.4. ja Kuntatalousohjelma 7.5.
- Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys 4.5.
- VM:n valtionosuuslaskelmien päivitys 5.5.

Toukokuu

- Investointiohjelmavalmistelu
- Talousarviokeskustelut ja kehysvalmistelu
 - Talouspalvelut: yleiset muutostekijät, verot, valtionosuudet jne.
 - Palvelualueet: pakottavat muutostekijät, palvelutarpeet ja lakimuutokset
- TalKo 27.5.
 - Lähetekeskustelu talousarviokehityksen laadintaan

Kesäkuu

- KV 8.6. tilannekuva
- YTT 10.6.2026
- Kaupunginhallitus 15.6.
 - Alustava investointiohjelman esitys
 - Taloussuunnitelmakehys ja talousarvion laadintaohjeet
 - raamit, joihin lautakuntien tulee laatia talousarvioesityksensä ja sitovuustasojen toiminta tulee sopeuttaa

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Elokuu

- Lautakunnat
 - Taloussuunnitelmien valmistelu, iltakoulut
 - Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys
 - Mahdollisesti päivitys vielä ennen juhannusta

Syyskuu

- KV 14.9.2026:
 - Iltakoulu: Tasu-kehysten esittely
 - Osavuosikatsaus 6/2026
- Lautakunnat
 - Lautakunnan talousarvioesitys
 - Investointiohjelma-lausunnot

Syyskuu

- Valtio
 - VM:n budjettiehdotus 6.8.2026
 - Hallituksen budjettiriihi 1.-2.9.2026
 - Valtion TA-ehdotus ja Kuntatalousohjelma 21.9.2026
 - Ennakollinen VOS 2027-30
 - Uudet tehtävät/tehtävämuutokset ja niiden kompensatio
- 28.9.-29.9 KH seminaari: investoinnit ja TA-tilannekatsaus

Taloussuunnitelman 2027-2030 valmistelu

Lokakuu

- Kuntaliiton veroennustekehikon päivitys*
- YTT 20.10
- Kaupunginhallitus
 - 22.10. KJ:n TA-esitys
 - 26.10. KHn TA-esitys + investointiohjelma
- KV-seminaari 23.10.

Marraskuu

- Kaupunginvaltuusto 16.11.
 - Investointiohjelma 2027-2036
 - Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2030
 - 2027 vero-%:t

Joulukuu 2026 / Tammikuu 2027

- Lautakuntien käyttösuunnitelmat
- Valtuuston sitovien määrärahojen tarkennus/jako avainalueille

Talousarvion laadinnan tekniset ohjeet

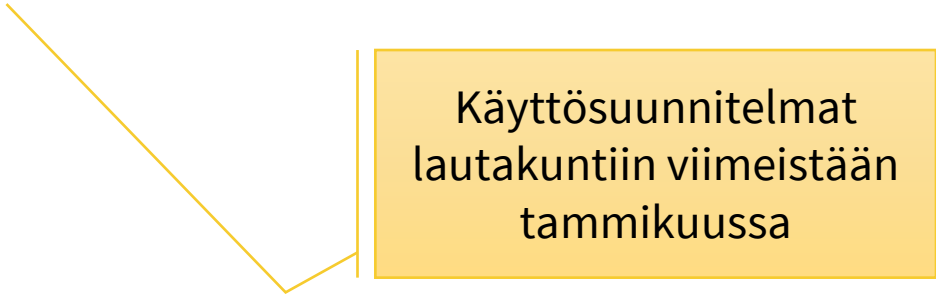
Tavoitteet ja toimenpiteet

Strategiaosio

- Kaupunginvaltuusto on 20.4.2026 §22 hyväksynyt strategian vuosille 2027-2030
- Strategiset päämäärät mittareineen päätetty strategian laadinnan yhteydessä

Käyttösuunnitelmat

- Käyttösuunnitelmissa asetetaan vuoden 2027 toimenpiteet strategisten päämäärien toteuttamiseksi

Käyttösuunnitelmat
lautakuntiin viimeistään
tammikuussa

Riskien arviointi

Riskiliitteeseen tunnistetaan ja arvioidaan palvelualueelle oleelliset ja merkittävät riskit

- Riskilomake täytetään ns. ”puhtaalta pöydältä”, samat riskit vain, jos ne ovat edelleen relevantteja
 - Tunnistetaan ja kuvataan riskit, luokitellaan ja arvioidaan riski
 - Tunnistamisessa ja arvioinnissa pilotoidaan uutta riskiarviointiluokittelua
 - Kirjataan riskienhallinnan toimenpiteet, joilla riskien vaikutuksia pyritään hallitsemaan, ja nimetään toimeenpanosta vastaava toimija

Riskien käsittely

- Johtoryhmä käsittelee ja määrittelee kaupunkitasoiset riskit elo-syyskuussa 2026
- Lautakunnat/palvelualueiden omat listat syyskuun 2026 lautakuntiin

Talousohjelmaraaportti 1/2

Yleisosio

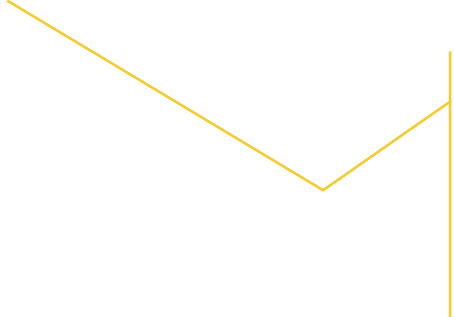
- Kaupunginjohtajan katsaus
- Kehitysnäkymät: toimintaympäristö, henkilöstöpolitiikka ja taloudellinen tilanne
- Taloussuunnittelun perustelut
- Arvio merkittävistä riskeistä
- Sitovuusmääräykset ja rakenne

päivitys
viimeistään
30.9.

Konserniyhteisötavoitteet

- Tyttärien omistuksen tarkoitus ja taloussuunnitelmakauden tavoitteet keskustelut elo-syyskuussa

Esitykset 18.9. mennessä,
talous- ja konsernijaostoon 30.9.

Talousohjelmaraaportti 2/2

lautakuntaan
syyskuussa

Talousarviokirjan rakenne on pääosin sama kuin vuosi sitten

- Kiinteät osat:
 - Palvelukuvaukset tärkeimmistä palveluista
 - Tehty aikaisempina vuosina, joten korjaukset tarvittaessa riittää
- Päivittyvät osat:
 - Muutokset toimintaympäristössä ja toiminnassa
 - Palvelualueelle yhteiset muutokset vain kerran, ei toistoa palveluryhmittäin/palveluittain
 - Tarvittaessa tarkennetaan muutokuvauksia tärkeimpiin palveluryhmiin, pidetään fokus oleellisissa
 - Tarkistetut irtaimistoinvestoinnit 2027-2030 (synkronointi investointiohjelman aikatauluihin.)
 - Täydennystarve puuttuvin osin: Palvelusuoritteet ja yksikkökustannukset
 - Asiakas-/suoritemääräarviot ja yksikkökustannustavoitteet tuodaan kullekin taloussuunnitelmavuodelle
 - Sarakkeet: TP25, TPE26, TA27-TS30
 - Asiakas-/suoritemäärien sekä yksikkökustannusten kehittymistä seurataan kvartaalikeskusteluissa ja osavuosikatsauksessa

Pidetään raportti tiiviinä!

Päivittäminen ei tarkoita uuden tekstin lisäämistä vanhan perään, vaan vanhan poistoa/karsintaa ja täsmennystä/korvausta uudella!

Materiaalit ja lomakepohjat

- Tiedot koostetaan suoraan yhteisiin raporttipohjiin. Raporttipohjat ja ohjeet tallennetaan teamsiin [Taloustyöryhmän jaettuihin tiedostoihin](#)
- Pohjat täydentyvät ja osin muuttuvat vielä pe 12.6.2026 aikana
- Talouspalvelut antaa tarvittaessa tarkempaa neuvontaa laadinnassa!
- Casemissa lautakuntien käsittelyt valmistellaan kaupunkitasoiseen asiaan JARDno-2026-595, **Vuoden 2027 talousarvion laatiminen. Toimielinten pykäliin ja liitteisiin** lisätään alkuun **sitovuustason nimi** tai lyhenne **esim. Kauke talousarvio 2027**
- **FPM-syöttöjen aikataulusta infotaan vielä erikseen**
 - Täsmäytys sitovuustasoittain Tuotot-Kulut-Toimintakate tasolla KV 16.11. päätökseen
 - Käyttötalous ja investoinnit 2027-2030
 - Yhteyshenkilöt : taloussuunnittelupäällikkö Henri Seppänen ja controller Kimi Alifrosti